

SLOVENECE

»SLOVENECE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 240—
za pol leta K 120—
za četrt leta K 80—
za en mesec K 20—
za inozemstvo celoletno K 480—
Sobotna izdaja: —
za celo leto K 40—
za inozemstvo K 80—

Inserati: —
Enostopna petlitrata (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 6—
poslana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izveniški
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS2

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirski se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 323.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 340 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-hero. 7569.

Interview dr. Korošca.

Interview dr. Korošca z urednikom sara-
jevske »Večernje Pošte« je vzbudil v poli-
tični javnosti mnogo pozornosti, zlasti v krogih
hrvatskega bloka, kar je popolnoma razum-
ljivo. »Obzorje« je posvetil v odgovor dr. Ko-
rošču uvodnik, v katerem prikazuje razgovor
hrvatskega bloka z g. Stojanom M. Protićem
in program Hrvatske seljačke stranke v drugi
tuči kakor g. dr. Korošec.

»Obzorje« izjavja, da dr. Korošec očitno
ne pozna stališča hrvatskega bloka, politike
in programa seljačke stranke in da ni zasle-
doval časopisnih vesti o razgovoru hrvatskega
bloka z g. Protićem, da ne Radić in ne Hrvat-
ski blok ne bi podpirala akcije, ki bi se ome-
jila samo na štiri županije kot hrvatsko in-
tereso sfero. »Obzorje« izraža celo sum, da
ima interview dr. Korošca agitacijski namen
in da je na škodo hrvatski stvari, za katero
se Slovenec Korošec kot neki protektor Hrv-
atov zavzemlje. V Dalmaciji, razglablja »Ob-
zorje«, nihče nima večine, zato tudi nihče ne
more govoriti v imenu Dalmacije, kar velja
sedaj tudi za Bosno. Razgovor s Protićem se
je vršil o vseh pokrajinah in ti razgovori se
niso vršili na kakem centralističnem temelju;
ker je Hrvatska Zveznica federalistična, Hrv.
seljačka stranka in stranka prava pa konfe-
deralistična, je jasno, da se je razgovor sukal
o taki rešitvi, ki se giblje med konfederacijo
in decentralizacijo g. Protića. Razpravljalo se
je pa samo o hrvatsko-srbskem vprašanju.
»Obzorje« meni celo, da bo Pučka stranka spo-
razum med Protićem in blokom usvojila, kar
da jamči Slovencev in Hrvatov boljši polo-
žaj v državi, kakor je to zahtevala sama
Pučka stranka. Po sprejetem dogovoru bi
imeli Srbi po paravi stvari same biti prvi
med ravnopravnimi brati, prvi ali ne
edini. To je v bistvu izvajanje »Obzora«.

»Narodna Politika«, glasilo Hrvatske pu-
čke stranke, odgovarja »Obzoru« in kritizira
močevnost vodstva hrvatskega bloka, ker ne
pove, v čem da obstoja s Protićem »doseženi
idejni sporazum in določeni temelji skupnega
delca« ter imenuje to taktiko tajno diplomacijo.
Ako »Obzorje« trdi, da jamči sporazum z g.
Protićem Slovencev in Hrvatov boljši, četudi
drugačni položaj kakor je zahtevala Pučka
stranka, potem, izjava »Narodna Politika«,
napada »Obzorje« tudi Narodni klub, ki je imel
v vprašanju raznejeve pokrajine, razen glede
Dalmacije, isti program kakor Pučka stranka.
Pučki stranki bi mogel potem očitati edino
to, da je ostala dosledna svojem programu,
dočim bi se zdelo po »Obzoru«, da ne sma-
tra programa Narodnega kluba, kakor ga je
zastopal prej, pravilnim. Končno izjavlja, da
»Obzorje« pojasnilo ne zadostuje Hrvatom in
bi bilo v interesu hrvatskega bloka samega,
da pove vse, a ne malo.

Mi bi z našega stališča poudarili sledeče:
»Obzorje« ne bo neznan, da je načelnik Slo-
venske ljudske stranke dr. Korošec — in to
v smislu strankinih načel — vedno zavzemal
napram Hrvatom najprijaznejše stališče, še
več, da je svoje moči in sposobnosti zastavljal
vsikdar v oporo in pomoč Hrvatom in v nji-
hovo obrambo, enako in brez vsakega raz-
ločka, kakor za Slovence. Temu primerno je
tudi razmerje med Hrvatsko pučko in Slo-
vensko ljudsko stranko. Njuna programa se
docela krijeta in vse težnje in zahteve Hrvat-
ske pučke stranke smatra Slov. ljudska stran-
ka za svoje in obratno. Plemenske razlike nas
ne ločijo, čutimo in zavedamo se kot brate,
ne samo iz potrebe, ampak tudi iz srčne
simpatije, kakor tudi nikdar nismo nastopali
zoper srbski narod, ampak smo se borili za-
jedno s Hrvati, s Hrvatsko pučko stranko
tudi v taktičnem pogledu samo proti
hegemoniji srbskega plemena nad Hrvati in
Slovinci, ki je pa ni izkušalo izvesti srbijan-
sko ljudstvo, ampak samo tisti srbski poli-
tiki, ki so sedaj na vladi in zastopajo sta-
lišče centralistične ureditve države. Zato so
tudi poslanci Hrvatske pučke stranke in Bu-
njevev ter poslanci Slov. ljudske stranke
brez pomislekov stopili v en klub in v njen
v popolnem soglasju vodili eno in isto po-
litiko. Dr. Korošec kot tačasni načelnik tega
kluba pa ima valed tega tudi dolžnost,
da vselej in povsod zastopa interese Hrvatske
pučke stranke in torej interese Hrvatov, nič
manj kakor interese Slovenske ljudske stran-
ke. Mi se samo veselimo, ako v borbi zoper

centralizem in za plemensko ravnopravnost
dobimo oporo bodisi pri Hrvatih bodisi med
Srbi in te prave bratske pomoči nikdar ne
bomo zavračali kot protektorstvo Hrvatov in
Srbov nad Slovenci. Ako nas uveri hrvatski
blok, da je našel za sporazum boljše formulo
nego je naša, se je bomo s celim srcem opri-
jeli, toda dosedaj je še nismo slišali, tudi po
»Obzorju« pojasniti ne. Ako pa hrvatski
blok reflektira, da se Hrvatska pučka in Slov.
ljudska stranka pridružite njenemu sporazu-
mu in aktivno podprete akcijo g. Stojana
Protića, ki jo je časopisje Hrvatske pučke in
Slov. ljudske stranke z največjo simpatijo,
četudi z ozirom na pričakovani uspeh skep-
tično pozdravilo, potem je pač naravno, da se
jima mora doseženi sporazum pojasniti. To pa
se dosedaj ni zgodilo. Pač pa moramo konsta-
tirati, da se vse naše informacije od našega
belgrajkega poročevalca, dobljene iz prvih
virov, popolnoma ujemajo z informacijami, ki
jih je iznesel g. dr. Korošec v interviewu z
urednikom »Večernje Pošte« in tudi nekon-
kretno pojasnilo »Obzora« nam teh informacij

ni ovrгло. Tudi naše informacije glede Pa-
dićevega programa popolnoma soglašajo z iz-
javo dr. Korošca; seveda se tudi dr. Koroš-
čeva izjava ne more in ne sme tolmačiti v
tem oziru tako, kakor da je Radić a priori za
samostojno tvorbo štirih hrvatskih županij
naj si bo že v kateremkoli odnosu do Bel-
grada, marveč, da je Radić v skrajnem slu-
čaju pripravljen omejiti se na štiri županije.
To smo tudi iznesli na uvodnem mestu dne
16. t. m., ne da bi nas bil »Obzorje« demen-
tirati. Kolikor je bilo dosedaj objavljenega v
listih hrvatskega bloka o sporazumu med
Protićem in hrvatskim blokom, ne nasprotuje
našim informacijam, pač pa podkrepljuje
naše mnenje, da pri razgovoru med g. Pro-
tićem in hrvatskim blokom — »Obzorje« ga
imenuje na enem mestu »dogovor« — ni šlo
toliko za centralistično bazo, nego za Veliko
Srbijo in Malo Hrvatsko. To je punctum sa-
liens in v tem vprašanju bo za nas mero-
dajno ne samo bratsko srce, ampak pred-
vsem stališče, ki ga je zavzela in ga bo za-
vzela Hrvatska pučka stranka.

Strašno barbarstvo laških financarjev.

LASKA FINANCARJA BREZ POVODA USTRELILA SLOVENCA BUDALA IN GA
POTEM SE TRPINCILA IN PRETEPAVALA. — SILNO OGORČENJE SLOVENSKE-
GA LJUDSTVA. — LJUDSTVO PRIREDILO BUDALU SIJAJEN POGREB.

Prvačina, 18. okt. (Izv.) V soboto je
posestnik Franc Budal iz Prvačine obiskal
svoje sorodnike v Dornbergu. Ko se je z
vozom peljal nazaj v Prvačino, sta pristopila
k vozu dva laška financarja. Budal je
mislil, da ga hočeta aretirati, čeprav ni ve-
del zakaj. Ko se je voz pripeljal do Budalo-
ve hiše, je Budal prosil, naj nekoliko potri-
pa, da izroči svojim otročičem bonbon-
čke, ki jih je prinesel seboj. Financarja pa
sta v razdalji par korakov nastavila puški
in Budala kračkomalo ustrelila kakor psa.
Nato sta ga zgrabila vsak za eno nogo, ga
potegnila z voza in ga po tleh vlekla do pol
kilometra oddaljene finančne kasarne. Iz
kasarne so ljudje slišali obupne klice Bu-
dala, katerega so očitno še pretepevali.
Kasneje so ga prepeljali v goriško bolniš-
nico, kjer je takoj umrl.

Ta barbarski čin laških financarjev je
ljudstvo strašno razburilo, posebno ker je
bil ustreljeni Budal splošno priljubljen in
vseskozi odločen in zaveden Slovenec. Bu-
dal zapuščila vdovo in tri otročičke, katerih
najstarejši je pet let star.

Prvaški fantje so takoj pričeli nabirati
po Prvačini, Gradišču in Dornbergu pri-
spevke. Prepeljali so mrtvega Budala iz
Gorice v Prvačino, kjer so mu večeraj pri-
redili sijajen pogreb, katerega se je udele-
žilo velikansko število ljudstva. V nedeljo
bi se imela v Gradišču vršiti velika veselica,
ki pa je bila vsled žalosti nad tem stra-
šnim dogodkom odpovedana.

Ljudstvo je ogorčeno do skrajnosti, po-
sebnost ker nihče niti ne slut, da bi bil po-
kojni Budal kaj zgrešil.

Program nove češkoslovaške vlade.

PRIKARPATSKAJA RUSJ DOBI AVTONOMIJO. — BENEŠ SE SPRIJAZNIL Z IZ-
IDOM BENEŠKE KONFERENCE.

Praga, 18. okt. (Izv.) Danes je bilo
otvorjeno jesensko redno zasedanje čehoslo-
vskega parlamenta. Ob tej priliki je mi-
nistrski predsednik dr. Beneš prečital pro-
gramatično izjavo nove vlade, v kateri se
med drugim navaja: Vlada ne namerava
vpeljati nobenih novih davkov. Finančno
ravnatežje se bo izravnavalo z velikim ino-
zemskim posojilom. Vlada se bo končno za-
vezala za invalide. Agrarna reforma se mora
izvesti. Prikarpatskaja Rusj bo
dobila obširno avtonomijo, v
nekaterih ozirih z zakonodajno močjo. Vla-
da bo skušala izvesti reorganizacijo Sred-
nje Evrope s pomočjo male entente, ki je
močan faktor miru. Razmerje do velikih za-

veznikov je prijateljsko. Odnosaji z Nem-
čijo so se stabilizirali, tudi odnosaji z Av-
strijo so ugodni. Upanje je, da se bo po re-
šitvi zapadno-ogrškega vprašanja zboljšalo
tudi razmerje z Mažarsko. S Poljsko so se
vedla tako gospodarska kakor tudi politič-
na pogajanja. Odnosaji so se znatno zbolj-
šali. Min. predsednik dr. Beneš je omenil
tudi monarhistično nevarnost, ki res ob-
stoji, a se ne sme precenjevati. Končno je
dr. Beneš izjavil: Naša država se nima niti
na znotraj niti na zunaj ničesar bati. V krat-
kem času se nam je posrečilo našo državo
tako konsolidirati, da bodo brezuspešni vsi
poskusi, da bi se izpodkopali njeni temelji.

Skrivnost »diplomatskih« kovčkov.

Dunaj, 18. okt. (Izv.) V vseh tukaj-
šnjih krogih so zbudile veliko senzacijo
vesti, ki jih danes prinašajo vsi dunajski
listi. Zadeva se spravlja v zvezo z naredbo
jugoslovanske vlade glede prometa z devi-
zami in valutami z inozemstvom. Dunajska
policija je namreč na enem tukajšnjih ko-
lodvorov zaplenila tri kovčke, ki so bili
opremljeni s pečati jugoslovanskega kon-
zolata na Dunaju. (Generalni konzul je
znani g. Savič, bivši konzul v New Yorku.
Op. ur.) Ker se prvotno ni nihče javil kot
lastnik teh kovčkov, jih je policija odprla.
V njih so našli za 150 milijonov kron de-
viz in valut. Na vprašanje policijskega rav-
nateljstva, kako so prišli službeni pečati
konzolata na kovčke, je jugoslovanski kon-
zulat odgovoril, da nima s celo zadevo prav
nobnih zvez. Končno se je prijavil neki
uradnik tukajšnje podružnice neke srbske
banke, ki je izjavil, da je lastnik zaplenje-
nih 150 milijonov kron vrednih kovčkov.
Preiskava bo dognala, v koliko so prizadeti

posamezni uradniki glede zlorabe službe-
nih pečatov in podpisov.

Tako naš dunajski poročevalec. Čudno se
nam zdi, da umazanih afer z »diplomatskimi
kovčki« ravno od strani naših diplomatskih pred-
stavnikov ni konca ne kraja. Za časa vojne je tiho-
tapil Pašičev sorodnik Glušević v zaboju pod
diplomatskim pečatom iz Francije v Švico platin
in Pašič je imel mnogo sitnosti, preden je celo
zadevo pri francoski vladi uravnaval. Za časa mi-
rovnih konferenc se je tihotapstvo z »diplomatski-
mi« kovčki preko Švice razvilo tako, da švi-
carske oblasti srbskih diplomatskih pečatov niso
hotele več priznati, ampak so jih odpirale kakor
vsako drugo prtljago. In kar je najhujše: Niti na-
še lastne carinske oblasti niso hotele več priznati
noči diplomatske uradne tajnosti lastnim diplo-
matskim pečatom in carinska ravnodrednost je pri
neki priliki odkrila v dobi prepovedi uvoza luk-
suznega blaga v naših »diplomatskih« kovčkih
krasne izdčke pariške ženske modne industrije.
Ali gospodov v Belgradu res ni nič več stram pred
svetom? V dobro urejeni državi bi takoj uvedli
proti krivcem najstrožjo preiskavo. Pri nas pa
nikdar ne bomo izvedeli ne za ime odposilatelja,
ne za ime adresata, ne za ime posredovalca. Pač
pa uturene dati naša vlada Avstričkom kakšno diplo-
matsko koncesijo za »prošitev« kovčkov.

Ameriški finančnik v Belgradu.

Na svojem potovanju po Evropi je pri-
šel bivši ameriški finančni minister in se-
daj načelnik nekega velikega bančnega
trusta v New Yorku g. Vanderlip v Bel-
grad. G. Vanderlipa je sprejel zastopnik
ministrskega predsednika g. Trifković v
posebni avdienci in priredil njemu na čast
sijajno večerjo v hotelu »Srpski kralj«, ka-
tere so se udeležili vsi člani vlade in razni
belgrajski finančniki.

Naslednjega dne je sprejel g. Vander-
lip poročevalca »Politike« in mu odgovar-
jal na različna vprašanja. Nas zanimajo
pred vsem Vanderlipovi odgovori, ki se ti-
čejo naše države.

Na vprašanje: Ali namerava vaša fi-
nančna skupina plasirati svoj kapital tudi
v naši državi? — je odgovoril g. Vanderlip:

»V tem trenutku si ne prizadeva nobe-
na ameriška finančna skupina investirati
večji kapital v vaši državi.«

Na drugo vprašanje: »Ali namerava-
vate naši državi ponuditi kakšno
večjo posojilo, bodisi v de-
narju, bodisi v blagu? — je g. Van-
derlip odgovoril:

»Kadar gre za posojilo kakšni državi, je
prvo vprašanje, kakšne garancije daje
država. Pri presojevanju garancij je glavno,
če more država obdržati svoj proračun v
ravnatežju. Pri državi, ki več potroši ka-
kor prejema na davkih, je riziko vedno ne-
varno. Lahko se sicer dogodi, da je taka
država samo začasno nesposobna, da urav-
na svoj proračun, in v drugih ozirih nudi
dovoljno sigurnost za novo posojilo. V glav-
nem pa želi posojevalec videti proračun v
ravnatežju. Posebno tega posojevalci ne
marajo videti, če se proračunski deficit po-
krivajo s tiskanjem novega papirnatega de-
narja. Aktivnost tiskarskih strojev je glav-
ni vzrok padanja valut.«

Ne vemo, če je g. Vanderlip tudi tako
dober »bokser« kakor je dober finančnik;
ampak našim centralnim finančnikom je dal
čvrst »Knock-out«.

Bivši bavarski kralj umrl.

Budimpešta, 18. okt. (Izv.) Tu se je
rzesla vest, da je bivši bavarski kralj
Ludvik danes na svojem gradu, ki ga ima
na Mažarskem, umrl. Mažarski službeni do-
pisni urad do 2. ure popoldne o smrti ni
prejel še nobenega obvestila, pač pa ugo-
tavlja, da danes ni izšel noben bulletin o
zdravstvenem stanju kralja Ludvika, ki je
v resnici smrtnonevarno bolan.

Budimpešta, 18. okt. Razkralj Ludvik
bavarski je danes ob 4.30 popoldne v Sarvi
umrl.

Italijanska zahrbtnost.

Belgrad, 18. okt. Po vestih iz Pariza
je delegat miriditske republike pri zvezi
narodov dobil od predsednika republike
obvestilo, da se Italija radi tega protivi po-
šiljlati preiskovalne komisije v Albanijo,
ker se tam nahaja sedaj silno mnogo itali-
janskega vojnega materiala in turških čast-
nikov iz Kemalove armade, ki so bili na
italijanskih ladjah iz Male Azije prepeljani
v Albanijo in da vse to služi Italiji samo kot
orožje, da vodi vojno proti Jugoslaviji.

Berlin — največje tržišče za češkoslovaško.

Praga, 18. okt. Poslanik češkoslova-
ške republike v Berlinu g. Tusar je izjavil
dopisniku Prager Presse, da bo padec
nemške marke na evropski borzi veckakor
vplival na kurz češkoslovaške krone. Glav-
ni vzrok je ta, da obstaja čvrsta zveza med
češkoslovaško in nemško valuto in je Ber-
lin glavno največje tržišče za češkoslova-
ško. Odnosaji med Nemčijo in češkoslova-
ško so zelo povoljni in ugodni. Odkar se je
sklenil zadnji sporazum, se gospodarski
odnosaji zelo povoljno razvijajo ter je upa-
ti, da se bodo kmalu vršile nove konferen-
ce, na katerih se bodo moge odstraniti še
zadnje obstoječe težkoče.

Italijansko-mažarsko prijateljstvo.

Budimpešta, 18. septembra. (Izv.) O sporazumu, ki so ga sklenili Mažari z Avstrijo glede Burške pod laškim protektoratom v Benetkah, je izjavil grof Bethlen sledeče:

»Sporazum smo sklenili in ga bomo tudi lojalno izvedli. Trdno smo uverjeni, da se bodo dala nasprotstva, ki so nastala glede trianonske mirovne pogodbe med nami in med Avstrijo izgladiti. Naklonjenost, ki nam jo je pokazala Italija — tonaglašam kot Oger — je

za našo vnanjo politiko velike važnosti. Med Italijo in Ogrsko ni bilo nikdar nikakih interesnih nasprotij. Nasprotja so se pojavila za časa svetovne vojne. Od nadaljnjega razvoja je odvisno, da se naše razmerje do Italije spremeni v intimno, kakor to velevali dana dejstva in okolnosti. Zato zelo visoko cenimo posredovalno vlogo Italije v tako resnem položaju in smo Italiji hvaležni.

MINISTER KARAMEHMEDOVIČ V AGONIJU.

Belgrad, 18. okt. (Izv.) Danes je bil podpisan ukaz, s katerim se imenuje trgovinski minister dr. Spaho za namestnika ministra za narodno zdravstvo dr. Karamehmedovića, ki je težko obolel in leži v agoniji.

IZ SEJE MINISTRskega SVETA.

Belgrad, 18. oktobra. Na včerajšnji seji ministrskega sveta se je sklenilo, da se ima smatrati seja narodnega predstavništva, ki se skliče za 20. t. m., kot nadaljevanje dosedanjih sej. Na seji je bilo podpisanih tudi nekaj ukazov notranjega ministrstva, ki veljajo za Srbijo in Vojvodino.

ODBOR ZA POSLOVNIK.

Belgrad, 18. oktobra. Danes popoldne je bila plenarna seja odbora za poslovnik. Razpravljalo se je o prvih desetih členih. Najbolj se je debatiralo o načinu volitev v verifikacijski odsek, pri čemer je predlagal posl. dr. Gosar, naj se voli po proporcionalnem sistemu, s čimer so se strinjali muslimani, socialisti in demokrati. Sklenilo se je, razpravljati o tem s klubi in vlado. Nato se je govorilo o volitvah predsedništva. Muslimanski klub je predlagal, naj se voli predsedništvo šele tedaj, kadar bo končano razpravljanje glede verifikacijskega

odseka. Večina je bila za ta predlog. Sklenilo se je, da mora biti verifikacija nespornih mandatov gotova v enem, spornih pa v petih dneh. Prihodnja seja jutri ob šestnajstih.

DR. MILAN ROJC PROTI PRIBIČEVIČU.

Zagreb, 18. okt. (Izv.) Dr. Milan Rojc v dveh zaporednih številkah demokratske »Riječi« napada ministra prosvete Pribičevića radi nameravanega ukinitja tehnične fakultete v Zagrebu in medicinske fakultete v Ljubljani in Belgradu, ter nekaterih srednjih šol. Šole so nujno potrebne, ker posebno v Srbiji polno uradništva nima niti srednješolske izobrazbe, še manj pa visokošolske. Dr. Rojc poziva Pribičevića naj uradno dementira to vest, če ni resnična.

91 SLUČAJEV ŠKRLATICE V ZAGREBU.

Zagreb, 18. oktobra. (Izv.) Vsled širjenja škrlatice je vlada zaprla vse srednje šole (ljudske so bile že prej zaprte) za deset dni. Doslej je prijavljenih 91 slučajev škrlatice.

BETHLEN GRE V PEČUH.

Budimpešta, 18. okt. (Izv.) Ministrski predsednik grof Bethlen odpotuje jutri v spremstvu dveh ministrov in nekaj poslancev v Pečuh, kjer bo imel v četrtek zborovanje, na katerem bo govoril o notranjem in zunanjem političnem položaju.

ja potrebna, a ni nujna, ker bi izzvala tudi vprašanje prestonasledstva. On je za revizijo ustave po dveh letih. Mi delamo na to, da se Pašić in Protić spravita, čeprav je sedaj to silno težko. Protić naj bi bil s svojim listom nekoliko počakal in pred volitvami bi prišlo do sprave. Če pa ne pride, bodo vsi radikalni sledili Protiću.

+ Sodba radikalcev o demokratskih ministrih. »Kumanudi je nesposoben, Pribičević pa ni za ministra, ampak je za »korteša« (agitatorja) ali za urednika strankarskega lista.« — Čisto pravilno.

+ Mažari se pripravljajo. Mažari ne pošiljajo svoje vojske samo na Slovaško, ampak tudi na našo mejo. Tako so poslali v Pečuj 1 konjeniški in 1 pehotni polk s 6 topovi in 20 strojnimi puškami, v Mohač pa 200 vojakov z 2 topoma, 6 strojnimi puškami in 2 letali. V celi Baranji je na razne kraje razdeljenih nad 900 častnikov, ki vrše rekrutacijo vseh vojnootveznih letnikov. — V znani tvornici municije Manfreda Weissa v Pešti pa dela noč in dan nad 6000 delavcev.

+ Sedaj še Rumuni. »Pravda« (17. t. m.) javlja, da se je oglašil pri zastopniku Pašićevem ministru Trifkoviću rumunski poslanik v Belgradu g. Emandi z željo, da otvori naša vlada v Bitolju (!) rumunsko cerkev in šolo. To zahtevajo Rumuni na podlagi bukareškega miru od 1. 1913., ki je že zdavnaj zastarel. Istotako je prošil rumunski poslanik našo vlado za dovoljenje uvoza rumunskih šolskih knjig za rumunske šole v Banatu! Ta zahteva je naravnost gorostasna, ker učne knjige pisane v rumunskem jeziku, a ne v velerumunskem duhu, nabavi lahko tudi naša država, če je sploh navezana na take koncesije po mirovnih pogodbah. Sedaj bodo sledili Rumunom gotovo še Grki, Arnavti itd. Parlament pa ne zboruje in če zboruje, ga ni vnajepolitičnega odseka!

+ Pogodba z Italijo glede ribolova se ne podpisuje. Belgrad, 18. okt. Na včerajšnji seji ministrskega sveta se je pretresalo poročilo ministrskega predsednika Pašića o naši zunanji politiki, posebno z ozirom na Albanijo. Razen tega se je govorilo tudi o sklicanju skupščine in o volivnem zakonu. Končni sklepi se niso storili. Minister Spaho je vprašal radi konvencije z Italijo glede ribolova. Vlada je sklenila, da se ta konvencija z naše strani ne podpisuje, temveč da se vprašanje ribolova reši v trgovinski pogodbi. Sklenilo se je, da se ustanovi samostojni odseki ministrstva za trgovino v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Splitu.

+ Negotrebno delo. »Jutarnji list« poroča iz Belgrada, da vsled zaključenja izrednega in sklicanja rednega zasedanja skupščine izgubijo veljavo vse dosedaj vlozene interpelacije in da se morajo vložiti nanovo. Razen tega je potrebno, da skupščina izvoli nove odseke. Pri teh volitvah bodo po vsej priliki imele vladne stranke skupne liste.

+ Komedija rapalske pogodbe. Pravkar smo poročali iz Belgrada, da je Italija znova zasedla luko Baroš, ki po rapalski pogodbi pripada nam, danes pa poročajo italijanski listi, da je belgrajski poslanik izročil Bonomiju visok »srbski« red za rapalsko pogodbo. Kdo je tu norec?

+ Zveze z Reko niso prekinjene. Rimski »Epoca« prinaša od pooblaščenih strani dementi, da bi bila jugoslovanska vlada prekinila zveze z Reko.

+ III. kongres italijanske ljudske stranke. V dnevi 20. do 23. t. m. bo zboroval III. kongres italijanske ljudske stranke. Zanimanje zanj je v vsej italijanski po-

litični javnosti tako veliko, kakor je bilo za socialistični kongres v Milanu. S posebnim zanimanjem se pričakuje poročilo strankinega tajnika don Sturze. Važno točko dnevnega reda tvori vprašanje decentralizacije, občinske avtonomije in ustroja pokrajinske uprave. Na dnevnem redu so dalje poročila: o političnem položaju in mejah parlamentarnega sodelovanja, o obnovi osvobojenih pokrajin, o prenosu ljudske šole, o prenosu civilne uprave cerkvenega premoženja, o zvezi narodov in mednarodnem uradu za delo in o tržaškem vprašanju. — Sprito kongresa se nasprotniki popularov veliko pečajo z razmerami v ljudski stranki. Po njihovem je stranka razdeljena v tri struje: 1. skrajno levo, ki se bori proti konservativizmu starih »klerikalcev«, zahteva, da preidi oblast v roke proletariata in hoče, da se odločneje uveljavi bistvo krščanske etike; 2. skrajno desno, katere del je izstopil iz stranke že meseca marca t. l., ostali pa se pohujšujejo nad »liberalnimi in demagogičnimi ideologijami« v stranki; 3. centrum, ki ga vodi Meda in don Sturza in ki ima za seboj veliko večino pristašev P. P. I. Ni dvoma, pravijo nasprotni listi, da bo vodstvo stranke tudi po kongresu obdržal don Sturzo.

+ Bahavost Italije. Uredniku »Giornale d'Italia« je izjavil laški vnanji minister della Toretta: »Avstrijski kancler Schober in grof Bethlen sta Italiji hvaležna za njeno posredovanje. Italijanska politika hoče dokazati, da je misija Italije v Srednji Evropi misija miru in reda. Tudi mala ententa je Italiji lahko hvaležna (!?), da je odvrnila od Srednje Evrope nevarno krizo. Italija, ki je vsem potlačenim narodom habsburške monarhije prinesla svobodo (!!!), je dala razumei vladam vseh nasledstvenih držav, da se novo stanje ne sme izpremeniti (tu gre za češko-jugoslov. koridor, vsled tega tudi plebiscit za Sopronj, op. ur.). Minister je nadaljeval: »Zatrl bomo vsak poskus rušenja ravnotežja, ustvarjenega v mirovnih pogodbah. Mi bomo vodili vedno nasledstvenim državam prijazno politiko (!!!). Italija naj bi vodila napram podonavskim in balkanskim državam trdno in močno politiko. Tako bomo dosegli, da bodo nasledstvene države razumele, da je Italija veselila, ki je določena, njim pomagati in jih podpirati.« — Mi si ne želimo prav nikake laške pomoči in podpore, svoje »protektorate« pa naj poskuša Italija uveljaviti pri — Mene-liku.

Učiteljski vestnik.

Učiteljski ugled. Izvestni učiteljski krogi pozivljajo učiteljstvo in organizacije, naj protestirajo proti napadom gotovih listov in naj visoko dvignejo svoj glas proti nečutenim napadom na učiteljski stan. Vsi na krov, kliče vzhleno znana liberalna učiteljska detelja, v svesti si, da je po vsakem okraju par učiteljev, ki delajo »štimungo« za njo. Učiteljstvo, utrujeno in upehano od dela in vsakdanjih skrbi, navadno resignirano molči in ne ugovarja, nekateri se pa že zdaj boje loparja, ki bi priletel preko njih glav, ako bi imeli drugačno mnenje. Pa vzemimo, da je vse res, kar trdijo namišljeni prvaki, četudi vsakdo ve, kdo je zagrešil. Vzemimo, da so res nezastuženo napadali učiteljstvo in stan. Dobro in hvalevredno delo je, da hočejo ščititi izvestni učiti. krogi učiteljski ugled in pozivljajo celo vlado, da stori primerne korake. Vse lepo, ko bi ne bil namen jase in prozoren. Clovek ne ve, ali bi se jezil ali smejal ob taki nedoslednosti. Kdaj so postali »prvaki« tako občutljivi za učiteljski ugled, da tako krčevito zavijajo oči? Gotovo se jim mehčajo in kisajo možgani.

Politične novice.

+ Shod SLS na Viču. Snoči se je vršil na Viču v Društvenem domu izvrstno obiskani shod somišljenikov SLS, ki jih došlo na shod nad 250. Shod je otvoril v imenu krajevne organizacije SLS g. p. Teodor Tavčar, ki je ob velikem ploskanju pozdravil načelnika SLS dr. Korošca. Za predsednika je bil izvoljen g. Štrukelj. Govorila sta urednik Kremžar in posl. Sušnik o socialnem in gospodarskem položaju ljudstva v državi pod sedanjim režimom. Nato je v poldrugournem govoru med napeto pozornostjo vseh zborovalcev razvijal dr. Korošec program SLS. Zborovalci so govornika burno pozdravljali. Na koncu so bile sprejete tri resolucije: 1. Zahteva, da se omogoči takojšnje delovanje občinskih odborov v korist obč. gospodarstva; 2. protest proti nameravanemu razkristjanjenju šole; 3. Zahvala poslancem SLS, Jugoslovanskemu klubu in posebno dr. Korošču za dosedanje delo, za bodoče pa neomejeno zaupanje. Vse tri resolucije so bile soglasno in z velikim odobravanjem prejete. Shod je uspel nad vse sijajno in je pokazal, da ideja SLS pridobiva na svoji notranji in zunanji sili.

+ Shodi SLS. Preteklo nedeljo se je vršil shod SLS po prvi sv. maši v Sv. Križu kri Kostanjevič, po deseti sv. maši pa v Cerkljah. Poročal je poslanec Sušnik. Oba shoda sta bila izvrstno obiskana, beležimo, da je shodu v Cerkljah prisostvoval kot zastopnik okrajnega glavarstva neki preoblečeni orožnik, ki si je med govorom

pridno notiral. Nimamo nič proti temu, če glavarstvo pošlje svojega zastopnika na shod, vprašamo samo, če more biti navaden orožnik oficijelni zastopnik okrajnega glavarstva.

+ Za Protića so se izjavili tudi radikalni bitoljskega okrožja. Protićevcem načeljuje g. Krsta Srežić. »On je avtonomista« — pravi »Pravda«.

+ Spor med radikali in demokrati. Sloga med obema koalicijama strankama le ni tako trdna, kakor to silno radi in z neko sumljivo vneto naglašajo demokratski listi v tolažbo svojih pristašev, ki žive edinole ob vladni milosti. »Pravda« od 17. t. m. pravi, »da Pašićeva taktika«, ki pogajanja zavlada, »danes ne odgovarja interesom stranke, da sedi na dveh stolihi, toda to ni isto. Če je Pašić prepričan, da današnja ustava državi koristi, bi bila njegova dolžnost, da stranko pripelje na to pot. On tega ni storil in danes gledamo, kako se odigrava igra, ki more državo dovesti v težak volilni boj. Stališče radikalov glede revizije ustave je naravnost ležerno. Radikali gledajo na revizionistični pokret tako mirno in ravnodušno, da moramo to obsojati, kakor da so pripravljeni na vsak položaj. V nekem radikalnem listu je napisal neki radikalni prvak: »Pašić želi, da ostane koalicija, dokler se ne reši volivni zakon in proračun, potem bo pa z demokrati končal... Radikali zahtevajo za enkrat notranje, finančno in prosvetno ministrstvo... Glavni odbor radikalne stranke se je res izrekel za mišljenje g. Pašića, da je revizi-

Popotnik.

Ksaver Meško.

(Dalje.)

»Ako se hoče kdo pri nas pečati s pisateljstvom« — razlaga o. Avgustin pred knjigami — »ima prednost pred drugimi. Višji to radi vidijo. Tudi knjige, ki si jih morda zaželi in ki jih potrebuje za svoje delo, mu rade volje oskrbijo. Dela Dionizija kartuzijanca sta videla v knjižnici.« Videla. Samo teh je za lepo knjižnico podeželskega župnika. Še v obsežni, dragoceni knjižnici pleterski — večina del je francoska, deloma krasne izdaje — zavzemajo njegove velike knjige dva precej dolga predala.

V podstrešju hišice še lep prostor za razno drobnarijo. »Za eno družinico bi tu še bilo prostora,« je menil o. gostitelj.

Med hišico, križnim hodnikom in sosedno hišico je vrt, ki ga vsak menih sam obdeluje. Ob njem hodnik v dolgosti vrta, kjer se ob slabem vremenu lahko izprehaja in premišljuje. Ob vratih v zidu linica. Tja postavi brat, ki vozi v nekakem vaгонčku jed okoli in okoli po križnem hodniku, za vsakega patra določeno kosilo in večerjo: ob desetih dopoldne, ob treh popoldne.

Popoldne sva se napotila z o. Evgenom v Lurd. Mislim sem, da bo to kaka lepa šentjernejska podružnica, pa je le v skalo vdolan posnetek lurske votline. Idiličen,

prijeten kotichek v tiem gozdu. Ne vem pa, če posebno umesten. Menda se zbirajo tudi tukaj ob nedeljah ljudje, ki pač pobožno molijo, zanemarijo pa ob tem čestokrat zapovedano službo božjo. In to je škoda. Nekaj sličnega je bilo svojčas na moji prejšnji župniji pri Mariji na Zili. Na Poljani, v gozdu med farno cerkvijo in podružnico ob Baškem jezeru, so nekateri ljudje hoteli videti prikazni Marijine. Ker cerkvena oblast temu ni hotela slepo verjeti, in ni ničesar storila, so ljudje sami postavili tam kapelico iz desk in lubja. V trumah je hodilo ljudstvo tja, zlasti ob nedeljah in praznikih. Premolili so tam cele dneve, a v cerkev niso šli. Domačega župnika, mojega prednika, je to seveda peklo in bolelo. Kar nekoč kapelica na vsem lepem zgori. »Župnik na Zili je naročil cerkveniku, naj zažge«, je takoj vedela povedati ljudska govorica. Ni trajalo dolgo, pa sta bila župnik in cerkvenik povabljeni k sodniji. Seveda sta izpričala lahko svojo nedolžnost. Dve, tri tablice so še sedaj nabite tam na drevje, a romanje je prenehalo.

»Vsaj ob 7. lezita da ob 11. lahko vstaneta«, nama je naročal zvečer o. Avgustin. Malo smo se sicer zamudili, ker je prav ob 7. prišel nov gost, stajarski župnik Lasbahr. A točno ob 11. uri smo vstali. Že pred četrt na dvanajst smo stali na hodniku pred celicami in čakali.

V stranskih hodnikih so se oglašali poltihi koraki. Ob oknih je bliskala slabotna luč — bratje laiki so šli v cerkev. Vsi se

sicer ne udeležijo nočnega oficija. Kateri imajo tisti teden težko dnevno delo, so oproščeni.

V ozadju hodnika se je iz poltome izvijala visoka postava v valoviti beli halji z lučjo v roki: prihajal je brat, da nas povede na kor. Poltiho, molče smo stopali po hodnikih. Ob binglajoči leščerbi so se naše dolge sence zibale po stenah, večale in manjšale se, bežale pred nami, če je brat leščerbo privzdignil.

Na koru je svetilko postavil v kot klopi, se molče poklonil, odšel dol v cerkev.

Pokleknili smo ob ograjo kora in čakali.

Spodaj v cerkvi so se zbirali očetje in bratje. Cerkev je na sredi predeljena z visoko lesenno steno. Spredaj imajo svoje sedeže očetje, zadaj bratje. Na sredi je stena izrezljana, da se skozi dovolj velike odprtine vidi vsaj deloma v sprednji del cerkve.

Tiho prihajajo nenihi drug za drugim v svojih širokih, valovitih habitih, s kapuco čez glavo, s svetilko v roki, da odsevi begajo po blestečem se tlaku po praznih, ascetičnih stenah. Pride na svoj sedež, privleče leščerbo, položi jo pod klop. Skrivnostna tema po vsi cerkvi. Kar se dvignejo iz mistične tmine in tišine globoki, resni, počasni glasovi: »Aperi, Domine, os meum ad benedicendum nomen sanctum tuum... odpri o Gospod, moja usta, da slavim tvoje sveto ime...« Molk, tišina. Tiho molijo očenaš, zdravomarijo, vero. Kar zapoje uvodni spev, psalm 94, kjer se navdušujejo

za slavljenje velikega Gospoda: »Venite exultemus Domino, iubilemus Deo, salutari nostro praeoccupemus faciem eius in confessione et in psalmis iubilemus ei... Pridite, radujmo se v Gospodu in vriskajmo Bogu, našemu Rešeniku! Prehitimo njegovo obličje z zahvalo in s psalmi mu vriskajmo!«

Kar zabliškavo svetilke, ki so jih vzeli izpod klopi, jih odvili. Prično psalme — imajo še prvotni oficij, po 6 psalmov ena nočnica. Samo v dveh glasovih se giblje vse petje, kar je dela tem bolj resno, spokorno, pretresljivo.

Končajo psalme, luči izginejo. V temi molijo očenaš. Eden patrov gre med tem k pultu sredi kora. Svetilko drži pred prsi, da mu jasno razsvetljuje veliko knjigo na stojalu — vse drugo je v molčeči temini. Počasi, v zateglih molih moli berilo.

Od četrt na dvanajst do ene tako.

Mi klečimo na koru, mirni, molčeči povsem prevzeti svetega opravila. V temi pod seboj vidimo brate. Kakor izklesane podobe sede mirno na svojih sedežih, kapuce potisnjene globoko čez čelo. Pri »čast bodi Očetu...« se globoko sklonijo; pri očenašu vsi pokleknejo.

Naglo mineva čas. Ne čutimo ne utrujenosti, ne zaspanosti, še manj dolgčas.

»Po jutranjicah gredo bratje spat, hvalnice opravljajo patri sami. Tudi vi lahko greste z brati«, nam je naročal prejšnji večer g. o. Avgustin. Res nas je po jutranjicah brat že čakal na hodniku pred korom, spremljal nas v celice.

Kje pa so bili ti ljudje takrat, ko je »Tovariš« tako pobesnelo, tako divjaško prostaško napadal nasprotno učiteljsko organizacijo ter s tem posredno blatil učiteljski stan? Ljudje božji, kje ste bili takrat, ko je »Tovariš« neštetokrat za prazen nič na ostuden način osebo napadal stanovske sotočariše? Ljudje so se zgrajali ob taki revolverski žurnalistiki ter s pomilovanjem zrlji na učiteljski stan. Kje ste bili takrat, gospodje? Zalostno pa resnično.

Kočevska podružnica »Sl. zvezec«, vabi na zborovanje, ki bo v soboto, dne 22. oktobra 1921 v Dobropolju pri sv. Antonu s sledečim dnevnim redom: Po dohodu vlaka sv. maša; nato zborovanje s predavanjem in obširnimi vprašanji. Vselej za vsakega udeleženca vsa zasluslivo. Prijave za kašnolost pošljite šolskemu vodstvu v Dobropolju. Bog živi! — Odbor.

Dnevne novice.

— Nevarno je obolel č. g. prof. Josip Kržišnik, v zavodu sv. Stanislava. Sobotnikom se priporoča v molitev.

— Lom pri Trzihu. Umrl je dolgoletni cerkveni ključar in bivši župan Jernej Železnikar v 78. letu starosti. Bil je mož-postenjak, da ga mu ni bilo para. — V nedeljo dne 16. okt., ob obletnici ustanovitve lomskega Orla, se je vršil v Lomu občni zbor trziškega orlovskega okrožja. Udeležil se ga je tudi zastopnik O. Z. iz Ljubljane. Ob tej priliki so zapeli trziški Orli in Orlice precej lepih umetnih in narodnih pesmi ter napravili telovadni nastop in iznova pokazali svojo izurjenost in vzorno disciplino.

— Škofja Loka. Tu se je poročil v nedeljo 16. t. m. g. Jožef Oblak, predsednik Orla, z gđ. Ivanko Dermota. Iskreno čestitamo!

— O ministru Puclju in njegovem ministru priobčuje »Politika« sledečo karikatistično notico: »Včeraj (13. t. m.) je zakonodajni odbor med drugim razpravljal tudi o uredbi glede ustanavljanja srednjih poljedelskih šol in je pri tej priliki prišlo tudi do debate o kvalifikaciji učiteljev na teh šolah. Bilo je potrebno, da se sliši tudi mnenje pristojnega ministra — ministra za poljedelstvo in vode. Ker pa ni bil prisoten, naj bi pojasnili njegovo stališče njegovi referenti. Bila sta dva, ki bi se pa skoraj sprla, ko sta morala pojasnjevati stališče svojega ministra. Kajti prvi je navedel eno stališče, drugi drugo, oba sta pa trdila, da je ravno to mišljenje ministra. Tako je imel zakonodaj. odbor priliko, da se na licu mesta prepriča, kako složno se dela v tej državi. Kaj bi šele bilo, če bi g. minister poslal vse svoje referente.«

— Število srednjih šol se zmanjša? V ministru prosvete je zboroval odbor za reguliranje štipendij in za reduciranje srednjih šol. Odbor je sklenil, da se oddajanje štipendij centralizira v ministru prosvete. Glede reduciranja gimnazij pa je odbor sklenil ministrskemu svetu predlagati, naj se izdela državni prosvetni program, in potem naj se prične z reduciranjem današnjega števila gimnazij.

— Kardinal pl. Faulhaber o šolskem vprašanju. V Monakovu se je vršil sestanek roditeljskih društev, na katerem je govoril tudi kardinal pl. Faulhaber. Rekel je med drugim: Dejstvo, da večina staršev želi versko šolo, se dosedaj še ni vpoštevalo. Tu morajo vstati starši in gromko zaklicati: Ne damo si dotikati naše zenice, ne damo si streti vesti, ne damo si vsiliti šolske diktature!

— Šolsko vprašanje v pruskem deželni zboru. V pruskem deželni zboru je povodom proračunske razprave prišlo na dnevni red tudi šolsko vprašanje. Vloženih je bilo več predlogov glede verskega pouka v šoli. V razpravi so se centromu poslanci ozir. poslanci odločno zavzeli za versko šolo oziroma za pravico starišev, da dajo svoje otroke vzgajati v šoli po svojem prepričanju. 75 odstotkov katoličanov in široki krogi protestantov so za versko šolo. Centromu so zahtevali izdatno podporo zasebnim šolam, ki so važen kulturni faktor. — Za svetno šolo so se izjavili in glasovali socialisti, komunisti in demokrati; za verski pouk pa se je poleg centromovcev izjavil tudi zastopnik Nemške ljudske stranke. Predlog za odpravo verskega pouka je bil odklonjen, predlog za podporo privatnim šolam se je odkazal naučnemu odseku.

— Iz Rusije. Boljševiški listi naznanjajo, da se v Moskvi v kratkem otvori razstava pod naslovom »Lakota«. — Petrograjski izvršilni odbor je odredil za kmetško prebivalstvo strojno obvezno delo v korist države.

— Amnestija v Italiji. Iz Rima poročajo, da izide o priliki srebrne poroke italijanske kraljeve dvojice velika amnestija. Pomiloščenje bo obsegalo osebe, ki so bile obsojene zaradi vojaških in političnih zločinov, dalje obsojenci iz bojev med komunisti in fašisti, v kolikor ne gre za premišljene umore in velike zločine. Pomilost se po vsej priliki tudi državni uradniki, ki so bili kaznovani ob priliki zadnjega gibanja.

— Bogati Vršaci. Vršaci, o katerem pišemo, ni naš gorenjski Vršac, ki ga opeva že Vodnik, ampak Vršac v Banatu, odkoder vozijo kramarji takozvano »banaško vino« v

Slovenijo. Vršac je najbolj vinoroden kraj v Banatu, in vrednost letošnje trgatve cenijo belgrajski listi na čistih 85 milijonov dinarjev. Državnega posojila pa so podpisali bogati Vrščani cela 2 milijona dinarjev.

— Smešen dogodek v kočevskem vlaku. Ko je pihal kočevski vlak iz Kočevja proti Ljubljani, je neki dolenski očanec pušil svojo pipo, kar ni ugaajalo neki Kočevarci, katere je očanec nemško rekla, naj preneha pušiti. Ker kmetič ni prenehal pušiti, je Kočevarca očanec iztrgala pipo in jo vržla skozi okno. Kmetič ni na to ničesar rekel, čisto mirno je vstal in vržl skozi okno piščka, katerega je imela Kočevarica seboj.

— Predzna tatvina. Orožniški narednik g. Sušnik iz Medvoda je aretirat Martina Kolerja, l. Stareta in Jožeta Poljanarja, ker so 14. t. m. na kolodvoru v Škofji Loki ukradli 1 voz desk, katere so bile lastnina lesnega trgovca Čaglarja v Škofji Loki in so bile vredne 12.000 kron.

— Pretep na Bledu. 10. oktobra okoli pol 3. zjutraj so se povodom neke veselice v Malnarjevem hotelu gostje sprli. Iz prepira se je razvil pretep, med katerim je udaril šofer razmejitvene komisije na Bledu Dragomir Jovanović s kolo po glavi posestnika in izvoščka Antona Repeta iz Zelač, ki se je zgrudil na tla. Jovanović je med pretepom poškodoval tudi posestnikovega sina Franca Kokalja iz Zagorice in tesarja Franca Kokalja iz Zagorice.

Štajerske novice.

Š Umrl je dne 14. okt. v bolnišnici v Slovenjgradcu č. g. Anton Čeko, kaplan v Šoštanju, v starosti 36 let. Kako je bil priljubljen, je kazal veličasten pogreb v Šoštanju v nedeljo 16. oktobra. Počivaj v miru blago srce!

Š Občinsko sodišče Maribor je v svoji zadnji javni razpravi obravnavalo slučaj, ki je za naševalne ovaditelje jako pečen. 73 let stari mesar Anton Dobaj se v zadnjem času peča z nakupom živine, katero zakolje in ker nima mesnice, jo kar tako prodaja tudi mesarjem in večjim gostilničarjem. Dne 17. septembra je pripeljal na trg tri teleta, nekaj svinj in ovac. Ko je mesar telete že spotala prodal je imel na vozu še dve teleti; kateri je že odločil za gostilno Terezije Pavlič v Stolni ulici. Njegov nasprotnik Henrik Solak ga je hotel ujeti ter ga vprašal, če ima teleti napredaj, on mu jih plača po 17 K. Dobaj ga je zavrnil, da če mu plača tudi po 18 K, jih ne dobi, ker sta že prodani. Solaka je to ujezilo, pozval je blizu stoječa policijska agenta, ki sta obe teleti konfiscirala in dala prodati. Tako je stari Dobaj prišel pred občinsko sodišče radi veriženja in prekoračenja cen. K razpravi je prišlo mnogo radovednih mesarjev. Henrik Solak je prisegel, da mu je Dobaj ponujal teleti po 18 K, njegov nečak Rudolf tega ni mogel priseči. Tudi oba policijska agenta nista mogla izkjučiti pravilnosti Dobajevih zagovorov. Terezija Pavlič je izpovedala, da je imela teleti naročeni po 18 K. Dobajev pomočnik Popotnik je dobro slišal, da se je Dobaj branil prodaji teleti Solaku in je v polnem obsegu potrdil Dobajev zagovor. Občinsko sodišče je po dolgem posvetovanju razglasilo odločbo, da se Anton Dobaj oprosta veriženja in prekoračenja cen.

Š Gostilničarji pred sodiščem. Pred mariborsko občinsko sodišče pride več gostilničarjev, ki so ovadeni, da so cene mošta, katerega so prvotno prodajali po 28 kron, neprestano dvigali tako, da so ga zadnje dni že prodajali po 48 kron.

Gospodarstvo.

Protidraginjska anketa.

Na protidraginjski enketi, ki jo je sklicala pokrajinska uprava pretekli ponedeljek in o kateri smo obširneje poročali včeraj, so bile sprejete naslednje resolucije:

I.

1. Pokrajinska uprava naj doseže sporazum med slovenskimi poslanci v svrhu skupne demarše vseh strank v Belgradu za revizijo naše agrarne politike v sledečih točkah:

a) izvoz naj se uredi z regulacijo carino tako, da obdrži domači trg stabilnost cen najvažnejših življenjskih potrebščin. Carina na živila naj služi kot najprimernejši davčni sistem produktivnih slojev;

b) odpravi naj se predpis osiguranja tuje valute; izvoz naj se dovoli izključno le proti plačilu v našem denarju;

c) v preprečitev pomanjkanja posameznih življenjskih potrebščin na domačih trgih naj se določi na izvoz odstotna oddaja blaga za pasivne pokrajine;

d) bankam naj se prepove direktno trgovanje z živili. Država naj skrbi za brezobzirno pobijanje nelegitimne trgovine.

2. Uvoz v Jugoslavijo naj se nemudoma do skrajnosti omeji na najnujnejše predmete s prepovedjo uvažanja luksuznega blaga ter z revizijo uvozne carine. Oddaja državnih dobav v inozemstvo je dovoljena izključno le tedaj, če domača produkcija dokazano ne more takih dobav izvršiti.

II.

1. Vlada naj nastavi izjemne železniške tarife za krmila (posebno za slamo) za preskrbo krajev, ki danes vsled suše trpe pomanjkanja.

2. Vlada naj takoj potrebno ukrene, da se nanovo organizirajo mestne in občinske aprovizacije za najpotrebnejša živila. Te organizacije naj se snujejo po načelu samopomoči.

III.

Nabavljivim zadržam naj se takoj izplača potrebni začetni obratni kapital iz vsote, ke se steka v finančno ministristvo iz vsakoletnih 100stotnih odtegljajev meseca januarja. Savez nabavljivih zadržam v Belgradu se pa takoj odpravi, ker je njegov poslovni aparat daleko predrag.

IV.

Ker je ustanovitev občinskih aprovizacij ter redno njih poslovanje odvisno od delovanja občanskega sveta in ker aprovizacije razpolagajo z občinskim imetjem, se pozivlja pokrajinska vlada, da ukrene potrebno, da bo zamogel ljubljanski občinski svet čimprej posloovati.

Svetnik Dermastja se je zahvalil vsem navzočim in ob pol 1. uri zaključil enketo.

Gospodarska kriza v Južni Ameriki.

Gospodarska kriza, ki tlači ves svet, je prelo severnoameriških Združenih držav prešla polagoma v Južno Ameriko začetkom minolega leta. Blago je začelo zastajati po skladiščih in carinarnicah in danes je vse zabasano, izvoz in uvoz sta zastala. Valute južnoameriških republik so padle kakor že ne izlepa.

Južnoameriško gospodarsko krizo so pospešile Združene države S. A. Tam so bili namreč južni Američani še po vojni naročili ogromne količine blaga — slepo so zaupali v trajnost gospodarske sreče, ki se jim je smejala začasa vojne in prvi čas po njej. Severne Združene države njihovi naročil najprej niti izvršiti niso mogle, ko je pa prišla kriza in se je Evropa zanje zaprla, so se lotili dela za Južno Ameriko in so uameričani vsa dotična naročila izvršili. Južna Amerika je bila preplavaljena s severnoameriškim blagom. Obenem so padle južnoameriške valute; večina argentinskih, braziljskih in čilskih trvdj je prišlo v denarne zadrege in pustilo blago obležati na carinarnicah. Izvoz se je zaradi gospodarskih razmer v srednji in vzhodni Evropi ustavil. Kriza je popolna.

Najhuje je prizadeta republika Chile. Njeno državno gospodarstvo je temeljilo na njenem naravnem bogastvu: na izvozu čilškega solitra. Ta proizvod je CMle že začasa vojne in po njej v ogromnih množinah izvažala v Severno Ameriko in Nemčijo za izdelavo municije in razstreliv. Sedaj je Nemčija popolnoma odpadla, ker pridobiva soliter iz zraka. Severnoameriške Združene države pa solitra tudi ne potrebujejo več, temmanj, ker imajo nakopičene še ogromne zaloge. Prenehal je vsak izvoz solitra, a država je ostala brez vsakih dohodkov. Državne blaginje so se izpraznile do dna in čilski pezo, ki je bil drugič vreden 18 pence, ni vreden danes niti šest pence.

Se resnojša je kriza v Argentini. Ta država je imela v vojni zlate čase in modra politika njene predsednika dr. Irigoyena jo je dvignila na čelo južnoameriških držav. Argentinski pezo je prekašal celo angleški funt in je stal takoj za dolarjem. Še na zborovanju zveze narodov je Argentinija nastopala tako samozvestno kakor nobena druga država.

Toda začetkom leta 1920 so se jeli tresti gospodarski temelji argentinske republike. Pokazalo se je, da more ali pravzaprav mora živeti Evropa tudi brez argentinskih pridelkov: izvoz volne se je polagoma popolnoma ustavil, nakar so padle cene tudi živin. Celo z žitom niso vedeli kam. Umetno zvišana vrednost dolarja je še bolj pritiskala argentinsko valuto. Da ustavi nadaljnjo negotovost valute in dvigne vrednost peza, je argentinska državna blaginja zaprla svojo zlato zalogo in prepovedala vsak izvoz zlata. S tem je pa položaj le poslabšala in danes leži še pred kratkim tako ponosna in samozvestna republika pod težo gospodarske krize onemogla na tleh.

Nič boljše se ne godi Braziliji. Temelj njene gospodarstva tvori kava. Te leži ogromne zaloge po skladiščih in carinarnicah, izvoza nobene. Cene so padle in vse vladno prizadevanje, da bi jih umetno držala pokonci, so zaman. Milreis, ki je veljal preje 185 angl. pence, je vreden danes le še 65.

Tako je tudi Južna Amerika morala izkusiti, kako opoteča je gospodarska sreča, zgrajena na umetno ustvarjeni konjunkturi.

BORZA.

Zagreb, 18. oktobra. (Izv.) Devize: Pešta 41.50, Berlin 165—167, Italija 11.10—11.25, London 10.70, New York 281—282, Pariz 20.50, Praga 292—298, Dunaj 9—9.50, Zürich 53—55, Bukarešt 2.10, Napoleon 9.30. — Valute: Mk 155, lira 1095, dolar 279—280, čsl. K 298, n. a. K 13, carski rubeli 14—16.

Curih, 18. oktobra. Devize: Berlin 2.95, Holandija 171.50, New York 525, London 20.72, Pariz 38.65, Milan 20.55, Praga 5.60, Varšava 0.12, Zagreb 1.80, Budimpešta 0.75, Bukarešta 3.90, Dunaj 0.29, avstrijske krone 0.29.

g Občina Kastav v Istri (Jugoslavija) bi kupila več vagonov krompirja, fižola, repe, zelja, otrobov, koruze, moka za prehrano svojega prebivalstva (preko 7000 duš). Vagoni bi se odpošljali na postajo Jurdani na južni železnici (druga postaja od Reke). Detajlirane ponudbe (nekolkovane) naj se pošljejo na občinsko poglavarstvo Kastav, preko Bakra-Jelenja.

g Nove tržne cene v Mariboru veljavne od 15. oktobra: Goveje meso prvovrstno zadnji del 24 K, sprednji 22 K, drugovrstno zadnji del 20 K, sprednji 18 K, tretjevrstno po 16 K, jezik 20 K, vampi 8 K, pljuča 10 K, obisti 20 K, gobec 10 K, možgani 20 K, loj 20—30 K; teletina: prvovrstna 18 K, drugovrstna 16 K, jetra 16 K, pljuča 16 K; prašičje meso: 32 K, salo 44 K, pljuča 12 K, jetra 16 K, obisti 20—25 K, glava kg 24 K; kože goveje 32—38 K, konjske 500—600 K; slanina sveža 42—48 K, prekajena 50 K, mast 80—82 K, prekajeno meso 46—52 K; koštrunovo meso 16—20 K; konjsko meso I. 12 K, II. 10 K; piščanec 80—40 K, kokoš 50—60 K, raca 60—80 K, gos 80—120 K; ribe: krapi 20—25 K, belice 12 K, ščuke 25 do 30 K, raki 1—2 K; maslo 80—100 K, mleko 8 do 10 K, jajca 3—4 K, jabolka 10—12 K, hruške 12 do 14 K, grozdje 18 K; kostanj 5—18 K; žito: pšenica 11 K, rž 9 K, ječmen 12 K, oves 9 K, proso 9 K, koruza 10.50 K, ajda 8 K, fižol 12 do 13 K, leča 14 K; moka 0 18 K, 1 17 K, 2 16 K, 3 14 K, kaša 16—20 K, otrobi 6—7 K, koruzna moka 11 K, ajdova moka 18 in 16 K, kruh 50 dkg beli 8 K, črni 6.50 K, žemlje 5 dkg 1 K; seno 650 do 700 K, slama 350—400 K; zelje glava 6—16 K, čebula 10 K, krompir 4 K. Na živilski sejem v soboto se je pripeljal 128 voz krompirja, 16 čebule, 12 zelja, 27 špeharjev; zelo malo žita (koruze n. pr. 1400 kg). Pač pa so špeharji pripeljali toliko sveže svinjine po 30 K, da so jo velik del morali odpeljati zopet domov.

g Na svinjski semenj v Mariboru so 14. t. m. pripeljali 473 prašičev, ki so imeli nastopno ceno: 6 tednov stari po 60—100 kron, 7 tednov stari 160—200 kron, 8 mesece stari 600—650 kron, 6 mesecev 800—880 kron, 7—8 mesecev 900—1000 kron, 9 mesecev 1000—1200 kron, 1 leto 2400 do 3000 kron, 1—1½ leta stari 3000—3500 kron. Plemenke svinje so imele ceno za 1 kg žive teže 28 do 32 kron, pitane svinje za zakoli 24—26 kron. Kupčija je bila slaba.

g Žitne cene na Dunaju. V soboto se je po-

nujala jugoslovanska pšenica na Dunaju po jugosl. K 12.75 do 13 kg. — Oves n. K 80.—82, ječmen n. K 115.— Romunski pivovarski ječmen lei 4.80—5.10 loco Dunaj. Nov jugoslovanski fižol se je oferiral po jugosl. K 12.50 loco Spielfeld, stari fižol jugosl. K 11, ogrski ogrskih K 31. — Pšenična ogrska moka nularica ogrskih K 200.—

g Prevozna taksa na moko, sladkor in petrole se ukine. V finančnem ministristvu je sprejel predlog, da se ukine prevozna taksa na moko, sladkor in petrole.

g Reorganizacija Narodne banke. Kakor poroča »Jugoslovanski Lloyd«, je izjavil finančni minister, da bo Narodna banka osnovala svoj poseben devizni oddelek in bo iz emisijske banke postala tudi devizna centrala. — Če bo boljše potem, dvomimo.

g Nov obrtni zakon. Ministristvo trgovine pripravila nov obrtni zakon, ki bo veljal za celo državo.

g Cene žita v Bački. Pšenica se kupuje po 1085—1110, rž 880—925, ječmen za krmo 930, oves 800, koruza (nova) 700, moka nularca 1540. Cene rastejo dan na dan. Povpraševanje je veliko.

g Izvoz riža iz Italije prost. Naša trgovska agencija v Milanu poroča, da je italijanska vlada dovolila svoboden izvoz riža.

g Novi davki. Iz Belgrada poročajo, da misli vlada v pokritje državnega deficita razpisati nove davke v znesku ene in pol milijarde. — Radovedni smo, koga bodo ti davki zadeli.

g Konkurenčna banka Jadranske banke namerava zvišati glavnico. Mariborska eskomptna banka, ki je — kakor znano — konkurenčna banka Jadranske banke, namerava na svojem običnem zboru dne 30. t. m. zvišati svoj kapital od 10 na 30 milijonov. — Banka prične poslovati v Ljubljani pod imenom »Union banka«.

g Posledice suše na Češkem. Vsled velike suše in pomanjkanja živinske krme se je število živine v Češkoslovski znatno skrdilo. Zato pa so se povečale zaloge usnja in je tudi povpraševanje po usnju v Nemčiji večje, ker se tam, kakor znano, svinove obdelujejo dovršeno in so cene poskočile skoro za dvakratne cene v Češkoslovski. Zato so trgovci v Češkoslovski začeli izvažati kože v Nemčijo, čemur so se pa uprli tovarnarji rokavice. To je dalo povod vladi, da je izdala poseben pravilnik za izvoz kož iz Češkoslovaske.

g Jedna jugoslavensko-avstrijska banka u Beču. Početkom ovoga meseca započelo je svojim poslovanjem u Beču Komanditno bankovno društvo Franz Pollak, koje je osnovala Hrvatska eskomptna banka u Zagrebu u zajednici sa starom i u poslovnom svijetu vrlo uglednom trgovčkom firmom Emanuel Pollak & Sohn. Ova ča Komandita biti vodjena u stilu prvovrednih bankovnih poduzeća, a bit će joj glavna zadaća, da uz redovite bankovne poslove pospešuje i trgovacke i industrijske veze između Jugoslavije i avstrijske republike. — Adresa je Komanditi: Bankkommanditgesellschaft Franz Pollak, Wien I, Johannesgasse 3. Tel. adr.: »Frapobank, Wien« Telefonski brojevi 37—34, 37—75.

Dijaški vestnik.

KATOLISKIM AKADEMIKOM!

Katoličani smo! Ne bomo pa ostali pri besedah, ampak naš program mora odsevati v vsem našem delovanju in življenju. Teško je to in posameznik bi lahko omagal, preden bi dospel do cilja; zato je treba tudi tu organizacije, ki je — marijanska kongregacija.

Tovariši! Njo, ki je stala verna pod križem takrat, ko se je njenemu Sinu rogali ves svet, si izberemo za svojo gospo; pri Njej, kraljici nebes, bomo iskali varstva v težkih urah življenja; Njo, najboljšo mater, si bomo izvolili za svojo mater in z njo bomo delili veselje in bolečine.

Tovariši! Prav za dijake je bila ustanovljena prva kongregacija in tudi sedaj, ko se svobodnimislstvo z divjim fanatizmom zaganja v nevesto Kristusovo, se mora v kongregaciji zbirati naša avantgarda!

Za odbor akad. kongregacije:

Korošec V., Sušnik Avg., t. č. pref., t. č. tajnik.

d Kongregacija za akademike ima prvi sestanek danes ob tričetrt na osem v Marijanišču. K. V.

Narodno gledišče.

Drama.

Sreda, 19. oktobra: Požar strasti. — A.

Opera.

Sreda, 19. oktobra: Dalibor. — D. pr Iz gledališke pisarne. Kakor »Boris Godunov«, tako se bo pričelala tudi opera »Carmen« ob pol 8. uri zvečer. Pričetek vseh drugih predstav je ob 8. uri.

Ljubljanske novice.

Ij Župan dr. Ljudevit Perić potrjen. Iz Belgrada poročajo, da je bil na seji ministrskega sveta dne 17. t. m. podpisan ukaz, s katerim se dr. L. Perić potrjuje za župana v Ljubljani.

Ij Odkritje nagrobne plošče. Dne 20. oktobra se odkrije plošča na grobu t mestnega kateheta in opata božjega groba g. Janeza Smrekarja pri Sv. Agati. Ob pol 9. uri bo sv. maša zadušnica, nato pa otvoritev plošče. Častilci pokojnikov se vabijo.

Ij Dramatski tečaj Ljudskega odra. Danes ob 20. uri v navadnih prostorih sestanek vseh obiskovalcev dramskega tečaja. Pozivam vse gjenke in golence, da se sestanka polnoštevilno udeležijo. — Upravnik.

Ij Odbor Slov. kršč. soc. zveze ima jutri, dne 20. oktobra, ob 20. uri v Jugoslov. tiskarni sejo. — Podpredsednik.

Ij Dramatični odsek poverjenstva splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot za Ljubljano in okolice vprizori v nedeljo, dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer v Ljudskem domu v Ljubljani L. Anzenbergerjevo narodno igro »Krivoprišežnik«. Vstopnice se dolo v predprodaji v Severijski trafikli v Selenburgovi ulici in Koželjevi na Sv. Petra cesti 95. — Blagajna se odpre ob 7. uri zvečer. Z ozirom na to, da je čisti dobiček namenjen izključno v dobrodelne svrhe v prid vojnim invalidom, vdovam in sirotam, apeliramo na občinstvo, da se v čim večjem številu udeleži predstave ter s tem pripomore do tem zadovoljivejšega uspeha. Predplačila v ta namen se hvalježno sprejemajo. Priporočamo posebno vojnim invalidom in vdovam, da pridno segajo po vstopnicah ter pripeljejo s seboj tudi svoje znance.

Ij Napačno poročilo. Policijska direkcija je naznanila sodišču g. notarija dr. Karla Smidingerja, češ da ni bil prijavljen do 15. avgusta Mirka Vratovića pri policiji, ki je stanoval v njegovi hiši. O tej ovadbi je razpravljal g. okr. sodnik Premierstein. Pri razpravi se je ugoto-

vilo, da ni Mirko Vratovič nikdar stanoval pri g. notarju Smidingerju, pač pa je stanoval dr. Mirko Vratovič, katerega je pa g. notar dr. Smidinger že 15. marca prijavil policiji. Po tej ugotovitvi je funkcionar drž. pravdnika, g. dr. dvorni svetnik Andolšek umaknil obtožbo proti g. dr. Smidingerju.

Ij Okradena kozaka. V noči na 14. t. m. je bilo ukradenih v gostilni pri Novem svetu kozaku Ivanu Kisilovu iz Sevnastopla 100 denarjev. Dne 9. oktobra je pa bilo istočasno ukradeno kozaku Kuzijecovu Pantileju s Kubana 163.000 Wranglovih rabljev. Tatvini je izvršil čistilec posode pri Novem svetu, neki 14 letni fantiček.

Ij Tatvine v frančiškanski cerkvi. Policija je prišla nekoga 16 letnega fanta, kateri je nujno osumljen, da je kradel denar iz pušic v frančiškanski cerkvi.

Ij Nevaren tat prišel. Ljubljanska policija je aretirala v Sneiderih nevarnega tatu Alojzija Skodlarja in njegovo prijatelico Marijo Lenarčič. Skodlar je bil meseca minika v Kranju aretiran in je pobegnil iz zaporja tako, da e prekopal zid. Skodlar je priznal, da je izvedel več tatvin.

Ij Brezobzirni košararji. 60 letna vdova Neža Marinca je šla iz mesta po Wilsonovi cesti domov. Za njo so pridržali trije košararji, kateri niso imeli koles razsvetljenih, dasi je bilo že temno. Eden od košararjev je zavozil v Marinčeto, ki je padla, se pobila na glavi in nezvestna

obležala. Podel je tudi kolesar, ki se je pa hitro pobral in v najhitrejšem diru s tovariši odpeljal proti Posavju.

Prosveta.

pr Popravek. V poročilo o Balokovičevem koncertu se je navleklo toliko tiskovnih pogreškov, da se bo iz popolnoma izpremenjenih besed in prestavljenih ločil včasih komaj zasvetila prvotna misel. — K poročilu naj dostavim še to, da je Ličar izvrsten spremljevalec; umetnika sta bila ena sama iz grania izklesana nepremična celota.

F. K.
pr Slikarska šola »Probuda« v Ljubljani. Šolsko leto se je že pričelo z rednim poukom na tehniški srednji šoli, v kateri se poučujejo vsi potrebni akademični predmeti. Sledeče predmete poučujejo gg. profesorji: portret po naravi in akt ter draperijo (kostimi) in anatomijo akad. slikar in voditelj šole Franjo Sterle; narodne kompozicije akad. slikar M. Gaspari; risanje po naravi in narodno ornamentiko prof. Cigoj; modeliranje akad. kipar Berneker; grafiko prof. Šaša Santel; perspektivo akad. medajler prof. Anton Sever; arhitektonsko oblikoslovje ing. arh. prof. Kregar; umetno zgodovino prof. Pavle Lagarič in o splošnem znanju fotografije prof. Fr. Vesel. Šola je v

programu takole sestavljena: 1. višji oddelek za obiskovalce višje izobrazbe (potrebno skušnja za sprejem); 2. srednji oddelek za one, ki hočejo dobiti zadostnih direktiv v umetnosti in jim omogočiti vslop tudi v višji oddelek; 3. tečaj za gospode in dame, kjer dobé zadostno splošno naobrazbo v umetnosti. Za kuratorij so izvoljeni sledeči gg.: prof. in arhitekt Plečnik, akad. kipar prof. Repič in akad. slikar prof. Stern. — Vpisovanje in sprejemanje v to šolo je mogoče le v posebnih slučajih, ker je že zadostno število slušateljev, pri voditelju šole akad. slikarju Franju Sterletu na tehniški srednji šoli. Tam se dajejo tudi natančnejša navodila.

Turistika in sport.

Pojasnilo. Ker se širijo po mestu govorce, da so plačali kubanski krzaki S. K. Iliriji v Ljubljani za dne 9. t. m. prepuščen jim sportni prostor v svrhu proizvajanja kozaških točk na konjih baje 20.000 K, izjavlja tem potom S. K. Ilirija, da se je prepuštil kozakom sportni prostor brezplačno! Za produkcije dne 16. t. m. se pa prostor radi dveh prvenstvenih tekem ni mogel ponovno dati na razpolago. — Odbor S. K. Ilirije.

Naročajte „Slovenca“!

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Psilometer v C	Nebo, vetrov	Pastirsko v mm
17. 10. 21 h	743.8	8.5	1.6	jasno	—
18. 10. 7 h	744.1	5	2.1	megla	—
18. 10. 14 h	742.7	19	2	jasno	—

Za vsakratno obnovo v jednu se računa 16 kron.)

BARVNI TRAKOVI, OGLJENI PAPIR.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

FOTOGRAFSKI ATELJE:

Grabiec Franjo, Miklošičeva c. 6.

IZDELOV. ČAJNEGA PECIVA.

T. Novotny, Opekarska cesta 26.

KNJIGARNE

Jugoslov. knjigarna, Pred škofijo.

KLOBUKI in KONFEKCIJA:

Kunovar Ivan, Stari trg 10.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno obnovo v jednu se računa 16 kron.)

KLEPARJI

Korn T., Poljanska cesta 8.

Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

KROJAC.

Slapar Oroslav, Ravnikarjeva ul. 13.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE

Olup Josip, Pod Trančo.

LEKARNE

»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.

MEHANIČNA DELAVNICA

za pisalne stroje.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

PARNA PEKARIJA

Jean Schreya nasl. Jakob Kav.

čič, Gradišče štev. 5.

PISALNI STROJI

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

PREOBLEKOVALNICA KLOBUKOV

za DAME in GOSPODE:

Barborič-Završan, Mestni trg 6—7

SPEDICIJSKA PODJETJA

Ranzinger R., Cesta na južno železnico št. 7—9.

Uher F. & A., Šelenburgova ulica

4. (Tel. 117.)

RAZMNOŽEV. APARATI.

Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5

SOBNO SLIKARSTVO

Košak Ivan, Bleiweisova cesta 15.

Žuran Martin, Mestni trg 12.

TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNČN.

Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM.

Erjavec & Turk pri »zlati lopati«

Valvazorjev trg št. 7.

Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 21.

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO

Černe Lud., Wolfova ulica 3.

ZALOGA CEMENTA IN CEM. IZDELKOV:

Cihlař Jos., Dunajska c. 67.

ZALOGA POHIŠTVA.

F. Vidiga sin, Sv. Petra cesta 17.

ZALOGA VOLNENIH IN SVILENIH SIT.

Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

Inserirajte v Slovenca

čevljarji pomočnik

za boljša dela se sprejme takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Fužine štev. 6 pri Ljubljani.

Trgovski pomočnik

me. Prva moč, za mešano stroko pri MIHAELU OMAHNU, Višnjagora.

Iščem soudeleznika

zmožnega trgovine, z 1—2 milijonoma za izkoriščenje vodne moči v okolici Ljubljane. Ponudbe pod: »M. D.« 3825 na upravništvo »Slovenca«.

Iščem mesta

kot prodajalca ali blaginjičarja, in si eer začeltnica. Najraje v mestu in če mogoče z oskrbo v hiši. Zelim se priučiti tudi knjigovodstvu. Cen. ponudbe pod: »Marljiva« 3818 na upravništvo Slovenca.

SPREJMETA SE v trajno delo

3809

dva pomočnika,

ki se razumeta v izdelovanju harmonijev, orgel ali pa klavirjev. — Več pove: IVAN KACIN, izdelovalec harmonijev, Gorica, Via della Croce 10.

SPALNA SOBA

nova, moderna, elegantno izdelana, se vsled preselitve prodaja. Naslov se poizve pri: Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 3831

Gospodična,

absolventinja gimnazije, žije, išče primerne službe. — Naslov pove upravništvo lista pod štev. 3772.

Zamenjal je

nekdo v nedeljo, dne 16. oktobra usnjato ročno torbico v vlak, ki prihaja v Ljubljano ob 10. zvečer. Dobi se nazaj pri hišniku na Resljevi cesti št. 31. 3828

Rezanje drv

z motorno žago ter dobavo drv vsako množino, dostavljeno na dom, priporoča LUD. ILERSIČ, Abačjeva cesta štev. 10 (tramvajska postaja: Sv. Petra cerkev).

OGLJE

Kupim 10 vagonov bukovinega oglja. Ponudbe pristup na upravništvo lista pod: »Bukovo oglje« 3839.

Zahtevajte proračun za

objavo oglasov.

OREHE

zdrave, kupim. Ponudbe s cenno pod: OREHI 3820 na upravništvo SLOVENCA.

Kupi se MALO POSESTVO

z dobro ohranjenim poslopjem s 5 do 6 sobami in gospodarskimi poslopji, s 15 do 30 orali sveta, ako mogoče ob Savinji ali Dravi, ali kak drugi vodi s priliko za kopanje, od Celja do Maribora. Ponudbe naj se pošljejo na naslov: JOS. BERC, Bled. 3796

Hiša v Ptuj se prodaja,

trinadstropna, vodovod, plinova luč, velik vrt, ob kolodvoru. Cena 1.200.000 kron. — Prof. dr. Krtnik, Ljutomerska cesta 20, upravitelj. 3837

APNO

iščemo v večji množini.

Ponudbe na: GRADIVO, trgovačko društvo gradbenog i tehničkog materijala 3832

Zagreb, Bogovičeva ul. 3.

Lanišče in predivo

zamenja v

platno

mehanična vrvarna, terilnica in predilnica

ANTON ŠINKOVEC

Kranj-Grosuplje.

Pet min. od kolodvora Vižmarje se prodaja enodružinska hiša z velikim vrtom, štev. 61, pripravna za vsako obrt. Pojasnila se dobe ravno tam. 3754

Najboljše okrepčujoče in dietetično sredstvo za odrasle in otroke je

železnato vino

lekarnarja G. PICCOLI-JA v Ljubljani.

Industrijalcem

tehničnih predmetov!

Tehnična pisarna dipl. inž. Milosavljevića in Popovića, prejšnjih načelnikov Ministrstva išče zastopništvo slovenskih domačih proizvajalcev tehnične stroje in sprejema iste tudi v komisijsko prodajo en gros. 3770

Kataloge, vzorce in pogoje poslati Koterska ulica 57, Beograd.

Stare kovine

(medenina, bakar, aluminija, nikl), kupuje po najvišjih cenah trgovina z železnilno

BREZNIK & FRITSCH

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 1

PETROLEJSKE VRČE

z ali brez zabojev, kupi vsako množino po najvišji cenil HROVAT & KOMP., Ljubljana, Vegova ulica štev. 6. 3345

NAZNANILO.

Vljudno obveščamo cenj. občinstvo, gg. arhitekta, stavbenike, tvorničarje, industrijalce, duhovščino in vse obrtnike, da smo ustanovili novo domačo umetniško tehnično kovinarsko delavnico, pod imenom

„Mjed“, kovinarska industrija, Zagreb, Nova ves 55.

Izdeluje vsa nižje navedena dela po svojih kakor tudi po tujih načrtih, točno, umetniško dovršeno v slogu in v tehniki: Lestence (lustre) in druge naprave za električno, plinsko in petrolejsko razsvetljavo za stanovanja, urade in druge javne prostore. Umetniško izdelani kovi štedilnikov, peči in kaminov. Kovinaste erke za napise na zidu, na mramornatih ploščah in na strehi itd.

Cizelirani izdelki raznih okrasov, svečnikov, kandelabrov, nagrobni in drugi izdelki. Kovinasta oprema raznih predmetov, kovinasta stojala za izložbe.

Izdelovanje medenega pohištva.

Izvršuje vsa predelavanja, kakor tudi poprave navedenih predmetov na najsolidnejši način. — Posebno na novo urejena kovinasta kemična barvarna.

Brušenje, poliranje, garvaniziranje in nikljanje vseh kovinskih predmetov. Cenjena naročila in vprašanja naj se blagovolijo poslati na:

»Mjed«, kovinska industrija, Zagreb, Nova ves 55.

telefon 7—20.

Dražba lesa.

Trška občina Tržič prodaja okoli 200 kub. metrov smrekovega in jelkovega lesa, pripravljenega ob državni cesti. — Lesni trgovci se pozivljajo, da pošljejo pismene ponudbe trški občini Tržič do 25. t. m.

Dražbeni pogoji so na vpogled pri trškem županstvu v Tržiču.

Trško županstvo Tržič.

Potrebno in koristno je

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike po našem posredovanju potom kr. poštno-čekovnega urada.

Pazite, da boste naznanili pošiljatelju natančni znesek, ki ste ga sprejeli, in dan, ko Vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari domovini in vsled nepotrebne preiskovanja pri nas ter po poštah Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki posebno sorodnikom radi prikrivajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje se poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogokrat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kak denar.

Konečno se obračamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki pošiljati denar potom naše banke.

Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberlin Jančar & Co

Ljubljana, Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. Velika zaloga kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebnih za slikarje in pleskarje.

Petrolejske sode

v dobrem stanju kupi vedno po najvišji cenil

RAFINERIJA MINERALNEGA OLJA, Maribor, Cankarjeva ul. 1.

JUGOSLOVANSKA BANKA d. d.

MENJALNICA v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.

Deln. glavn. K 200.000.000. Centrala v Osijeku. Rezerve K 50.000.000.

Kupuje in prodaja devize in valute najkulantnejše.

Obrestuje vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun po najvišji obrestni meri.